

ศึกษาความพึงพอใจวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบการเรียนรู้ด้วยกรณีศึกษา
ในวิชาสัมมนาของโปรแกรมวิชาวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครราชสีมา

Students Satisfaction Toward Using Case Studies in Seminar
Subjects in Nakhonratchasima Rajaphat University

วันเพ็ญ โพธิ์เกษม¹ ชนิษฐา กุลนาวิน¹ กฤติกา เพ็ญนงเหลื่อม¹ และประภาณุช ถีสุงเนิน¹

Received: November, 2015; Accepted: June, 2016

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อวิธีการเรียนการสอนโดยใช้กรณีศึกษาในวิชาสัมมนา ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 โปรแกรมวิชาวิทยาการสารสนเทศ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ที่ลงทะเบียนในวิชาสัมมนา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 96 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาต่อวิธีการเรียนการสอนโดยใช้กรณีศึกษาในวิชาสัมมนา ผลการวิจัยพบว่า ภาพรวมของระดับความพึงพอใจของนักศึกษาต่อวิธีการเรียนการสอนโดยใช้กรณีศึกษาอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.11$)

คำสำคัญ : ความพึงพอใจ; การจัดการเรียนการสอน; กรณีศึกษา

¹ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา นครราชสีมา
E-mail: nonone007@yahoo.com

Abstract

The purpose of this research was to study the level of student satisfaction toward the teaching technique by using case studies in seminar subjects. The population of this study was 96 third year students of the Informatics Program, Faculty of Science and Technology, Nakhonratchasima Rajaphat University, in the second semester, academic year 2015. The students satisfaction measurement toward the teaching technique was done by using case studies in seminar subjects. Results revealed that the satisfaction toward the teaching technique by using case studies was at high level ($\mu = 4.11$).

Keywords: Satisfaction; Teaching and Learning; Case Study

บทนำ

โปรแกรมวิชาวิทยาการสารสนเทศได้มีการจัดการเรียนการสอนวิชาสัมมนาเพื่อให้นักศึกษาสามารถทำการศึกษาค้นคว้าวิจัยเรื่องใดเรื่องหนึ่งแล้วนำความรู้ที่ศึกษาค้นคว้าไปประยุกต์ได้จริงในวิชาถัดไป คือ วิชาโครงงาน ซึ่งเป็นวิชาที่นักศึกษาต้องเรียนรู้ด้วยตนเอง แล้วใช้กระบวนการทางคอมพิวเตอร์ที่ได้ศึกษาทั้งหมดมาบูรณาการและพัฒนาชิ้นงานขึ้นมาอย่างเป็นขั้นตอน ในวิชาสัมมนานี้ทางโปรแกรมวิชาได้มีการจัดการเรียนการสอนแบ่งเป็น 3 หลักสูตร คือ วิทยาการคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีสารสนเทศ และระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ โดยนักศึกษาทั้ง 3 หลักสูตร จะผ่านกระบวนการเรียนเช่นเดียวกัน การเรียนวิชาสัมมนานี้จะเน้นการเรียนรู้ด้วยตนเองจากกรณีศึกษา และอาจารย์ผู้สอนมีหน้าที่คอยชี้แนะเพื่อให้เกิดการค้นคว้าที่สมบูรณ์ขึ้น โดยนักศึกษาสามารถเลือกกลุ่มของหัวข้อที่สนใจ และความถนัดของนักศึกษาเอง โดยเลือกจากหัวข้อกรณีศึกษาที่มีอยู่ 7 กลุ่มดังนี้ กลุ่มที่ 1 ด้าน E-Learning/CAI/Multimedia/Game กลุ่มที่ 2 ด้าน Windows Application กลุ่มที่ 3 ด้าน Web Application กลุ่มที่ 4 ด้าน Artificial Intelligence/Soft Computing/Data Mining กลุ่มที่ 5 ด้าน Hardware/Robot/Network/Operating System กลุ่มที่ 6 ด้าน Mobile และกลุ่มที่ 7 ด้าน Data Structure and Algorithms

จากนั้นนักศึกษาทำการศึกษาค้นคว้าในหัวข้อที่เลือก แล้วนำสิ่งที่ค้นคว้ามารายงานความก้าวหน้าต่ออาจารย์ประจำกลุ่มสัมมนา เพื่อก่อให้เกิดการคิด และการแก้ปัญหา การรู้เรื่องในเรื่องที่เกิดจากความสนใจ อยากรู้ และอยากเรียนของผู้เรียนจะทำให้นักศึกษากระตือรือร้นที่จะใส่ใจเนื้อหาที่เรียน ผู้เรียนจะเป็นผู้ปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อค้นหาคำตอบด้วยตนเอง ซึ่งความรู้ที่ได้มาอาจไม่ตรงกับตำราที่เรียนมา รูปแบบการสอนในลักษณะนี้ผู้สอนจะคอยสนับสนุนให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมโดยจัดแหล่งความรู้และให้คำชี้แนะเพื่อปรับปรุงความรู้ที่ได้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ความรู้ที่ได้จากการค้นคว้าในวิชาสัมมนานี้ นักศึกษาสามารถนำไปศึกษาค้นคว้าต่อยอดในวิชาโครงงานได้ (ทิศนา, 2551; วาริรัตน์, 2541; สมบัติ, 2543)

แต่เดิมจำนวนนักเรียนที่สอบผ่านตามเกณฑ์ในวิชาโครงงานยังไม่เป็นที่น่าพอใจ ดังนั้นกระบวนการจัดการเรียนการสอนวิชาสัมมนาจึงเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีเพื่อให้นักศึกษาสามารถนำความรู้ที่ได้ศึกษามาไปพัฒนาต่อเป็นชิ้นงานออกมาในวิชาโครงงาน ดังนั้นผู้วิจัยจึงศึกษาและหาแนวทางการพัฒนาเพื่อให้นักศึกษามีทักษะกระบวนการเรียนรู้ที่ดีขึ้น

โดยการจัดการเรียนการสอนสัมมนานี้ได้ใช้เทคนิคของการเรียนรู้กรณีศึกษา (Case Study) เป็นการให้นักศึกษาเรียนรู้จากกรณีศึกษาด้วยตนเอง และมีการจัดกิจกรรมเสริมระหว่างเรียน โดยมีกระบวนการติดตามการให้คำปรึกษา การฟังบรรยายจากวิทยากร มีอาจารย์ประจำกลุ่มสัมมนาเป็นผู้ช่วยให้คำแนะนำนักศึกษาเพื่อให้เกิดทักษะในการเรียนรู้และเข้าใจในกระบวนการเรียนรู้ที่ดีขึ้นจากการจัดการเรียนรู้ในวิชาสัมมนานี้คาดว่าจะส่งผลทำให้จำนวนนักศึกษาที่จะสอบผ่านในวิชาโครงงานมีจำนวนที่ดีขึ้น และสามารถตอบสนองความต้องการในการเรียนรู้ของนักศึกษาได้อย่างแท้จริง อันจะทำให้ นักศึกษาบรรลุเป้าหมายทางการศึกษาได้ตามที่กำหนดไว้ อีกทั้งยังใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ในวิชาอื่น ๆ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาสัมมนาวิทยาการคอมพิวเตอร์ (410307) สัมมนาเทคโนโลยีสารสนเทศ (411309) และสัมมนาทางด้านระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ (417408) โดยใช้กรณีศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาสัมมนาวิทยาการคอมพิวเตอร์ (410307) สัมมนาเทคโนโลยีสารสนเทศ (411309) และสัมมนาทางด้านระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ (417408) โดยใช้กรณีศึกษาภาพรวมของความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัย คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 โปรแกรมวิชาวิทยาการสารสนเทศ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ที่ลงทะเบียนในวิชาสัมมนาวิทยาการคอมพิวเตอร์ (410307) สัมมนาเทคโนโลยีสารสนเทศ (411309) และสัมมนาทางด้านระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ (417408) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 96 คน ซึ่งผู้วิจัยใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 96 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความพึงพอใจต่อวิชาเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาสัมมนาวิทยาการคอมพิวเตอร์ (410307) สัมมนา

เทคโนโลยีสารสนเทศ (411309) และสัมมนาทางด้านระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ (417408) ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย มีดังนี้

1. ศึกษาหลักการและวิธีการสร้างเครื่องมือที่จะนำมาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและวัดค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญที่จำนวน 5 ท่าน
2. กำหนดเนื้อหาและพฤติกรรมการวัดเพื่อให้ชัดเจนและครอบคลุม
3. ออกแบบขั้นตอนการดำเนินงานรายวิชาสัมมนาคอมพิวเตอร์ สัมมนาเทคโนโลยีสารสนเทศ และสัมมนาทางด้านระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ โดยกระบวนการจัดการเรียนการสอนด้วยกรณีศึกษา ประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ ๆ 5 ขั้นตอน ดังนี้ (ทิตินา, 2551)

ขั้นที่ 1 ขั้นแนะนำบทเรียน

ขั้นที่ 2 ขั้นพัฒนา

ขั้นที่ 3 ขั้นฝึกปฏิบัติ

ขั้นที่ 4 ขั้นฝึกปฏิบัติตามคำแนะนำผู้สอน

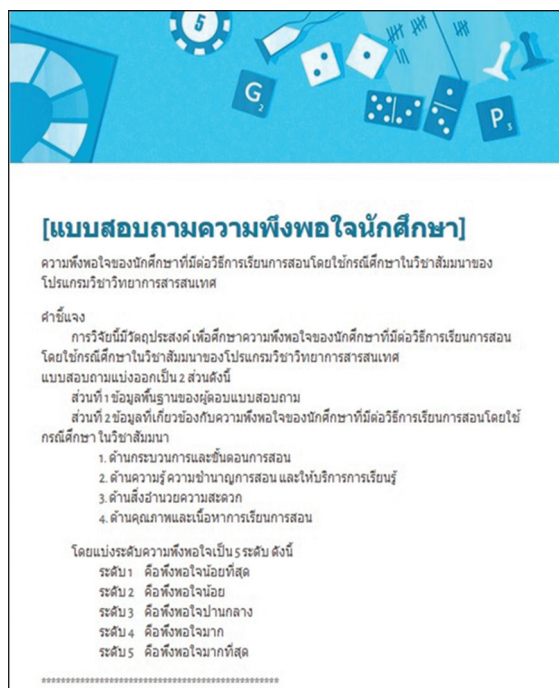
ขั้นที่ 5 ขั้นฝึกปฏิบัติอย่างอิสระ

4. สร้างแบบสอบถามออนไลน์ที่ผ่านการวัดค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาแล้ว ด้วยการแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ใช้ศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ใช้ศึกษาระดับความพึงพอใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยใช้กรณีศึกษาในวิชาสัมมนา มีการแบ่งการศึกษาออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านกระบวนการและขั้นตอนการสอน
2. ด้านความรู้ ความชำนาญการสอน และให้บริการการเรียนรู้
3. ด้านสิ่งแวดล้อมความสะดวก
4. ด้านคุณภาพและเนื้อหาการเรียนการสอน

[แบบสอบถามความพึงพอใจนักศึกษา]

ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อวิธีการเรียนการสอนโดยใช้กรณีศึกษาในวิชาสัมมนาของโปรแกรมวิชาวิทยาการสารสนเทศ

คำชี้แจง
การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อวิธีการเรียนการสอนโดยใช้กรณีศึกษาในวิชาสัมมนาของโปรแกรมวิชาวิทยาการสารสนเทศ แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ส่วนดังนี้
ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม
ส่วนที่ 2 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อวิธีการเรียนการสอนโดยใช้กรณีศึกษาในวิชาสัมมนา

1. ด้านกระบวนการและขั้นตอนการสอน
2. ด้านความรู้ความเข้าใจการสอน และให้บริการการเรียนรู้
3. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก
4. ด้านคุณภาพและเนื้อหาการเรียนการสอน

โดยแบ่งระดับความพึงพอใจเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 1 คือพึงพอใจน้อยที่สุด
ระดับ 2 คือพึงพอใจน้อย
ระดับ 3 คือพึงพอใจปานกลาง
ระดับ 4 คือพึงพอใจมาก
ระดับ 5 คือพึงพอใจมากที่สุด

รูปที่ 1 ตัวอย่างแบบสอบถามออนไลน์

3. การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล ที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาสัมมนาวิทยาการคอมพิวเตอร์ (410307) สัมมนาเทคโนโลยีสารสนเทศ (411309) และสัมมนาทางด้านระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ (417408) โดยใช้กรณีศึกษา ข้อมูลจากการกรอกแบบสอบถามกลับมาจำนวน 83 ชุด จากทั้งหมด 96 ชุด นำมาวิเคราะห์ตามหลักสถิติ ดังนี้

3.1 นำข้อมูลมาคำนวณวิเคราะห์หาค่าสถิติโดยใช้ค่าคะแนนเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) โดยกำหนดลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ดังนี้

ระดับคะแนน	ความพึงพอใจ
1 คะแนน	น้อยที่สุด
2 คะแนน	น้อย
3 คะแนน	ปานกลาง
4 คะแนน	มาก
5 คะแนน	มากที่สุด

3.2 วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาสัมมนาวิทยาการคอมพิวเตอร์ (410307) สัมมนาเทคโนโลยีสารสนเทศ (411309) และสัมมนาทางด้านระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ (417408) โดยใช้กรณีศึกษา ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (μ) จากนั้นจึงนำค่าเฉลี่ยมาเทียบกับเกณฑ์การประเมิน โดยใช้เกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria) ตามแนวคิดของเบสท์ (Best, John W., 1981) ดังต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับความพึงพอใจ
4.51 - 5.00	น้อยที่สุด
3.51 - 4.50	น้อย
2.51 - 3.50	ปานกลาง
1.51 - 2.50	มาก
1.00 - 1.80	มากที่สุด

3.3 ค่าร้อยละ (Percentage) จากค่าคะแนนของคำถามแต่ละข้อ (ภัทรสินี, 2550)

$$percent = \frac{f}{N} \times 100 \quad (1)$$

เมื่อ

f	แทน	ความถี่ของคำถามแต่ละข้อ
N	แทน	จำนวนข้อมูลหรือขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

3.4 ค่าเฉลี่ย (Mean : μ) เป็นการคำนวณค่าเฉลี่ยจากข้อมูลที่แจกแจงความถี่ของคำถามแต่ละข้อ (ภัทรสินี, 2550)

$$\mu = \frac{\sum_{i=1}^N x_i}{N} \quad (2)$$

เมื่อ

μ	แทน	ค่าเฉลี่ย
x_i	แทน	ข้อมูลค่าสังเกตตัวที่ i
N	แทน	จำนวนข้อมูลหรือขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

3.5 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: σ) เป็นสถิติที่ช่วยอธิบายถึงความแตกต่างระหว่างค่าที่วัดของสิ่งที่กำลังศึกษา เป็นการวัดการกระจายของข้อมูลในรูปของการเบี่ยงเบนออกจากค่าเฉลี่ย (มนต์ชัย, 2548; ภัทรสินี, 2550)

$$\sigma = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^N (x - \bar{x})^2}{N}} \quad (3)$$

เมื่อ

x_i	แทน	ค่าคะแนนของแต่ละข้อ
μ	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนนในแต่ละข้อ
N	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

3.6 การวัดและประเมินผลการศึกษาในรายวิชานี้ใช้ตัวอักษรที่มีค่าเป็นระดับคะแนน และอักษรที่มีค่าเป็นเต็มระดับคะแนนของการประเมินผลการศึกษาโดยใช้ระบบสี่เต็มระดับคะแนน ดังนี้

เกรด	ระดับคะแนน
A หมายถึง ดีเยี่ยม	4.0
B+ หมายถึง ดีมาก	3.5
B หมายถึง ดี	3.0
C+ หมายถึง ค่อนข้างดี	2.5
C หมายถึง พอใช้	2.0
D+ หมายถึง ค่อนข้างอ่อน	1.5
D หมายถึง อ่อน	1.0
F หมายถึง ตก	0.0

ผลการวิเคราะห์

ผลการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์สามารถสรุปได้ดังนี้

1. การวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาสัมมนา วิทยาการคอมพิวเตอร์ (410307) สัมมนาเทคโนโลยีสารสนเทศ (411309) และสัมมนาทางด้านระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ (417408) โดยใช้กรณีศึกษา แสดงข้อมูลดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามแยกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย (1)	44	53.01
หญิง (2)	39	46.99

จากตารางที่ 1 จะเห็นได้ว่าจากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 83 ตัวอย่าง เป็นเพศชาย 44 คน (ร้อยละ 53.01) และเพศหญิง 39 คน (ร้อยละ 46.99)

ตารางที่ 2 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามแยกตามรายวิชา

วิชา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
วิชาสัมมนาวิทยาการคอมพิวเตอร์	50	60.24
วิชาสัมมนาเทคโนโลยีสารสนเทศ	24	28.92
วิชาสัมมนาทางด้านระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ	9	10.84

จากตารางที่ 2 จะเห็นได้ว่าจากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 83 ตัวอย่างจากทั้งหมด 96 ตัวอย่าง เมื่อแยกตามวิชาสามารถสรุปได้ดังนี้ วิชาสัมมนาวิทยาการคอมพิวเตอร์ (410307) 50 คน

(ร้อยละ 60.24) วิชาสัมมนาเทคโนโลยีสารสนเทศ (411309) 24 คน (ร้อยละ 28.92) และวิชาสัมมนาทางด้านระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ (417408) 9 คน (ร้อยละ 10.84)

ตารางที่ 3 ผลของระดับความพึงพอใจของนักศึกษาต่อวิธีการเรียนการสอนโดยใช้กรณีศึกษา

ที่	ระดับความพึงพอใจต่อ วิธีการเรียนการสอนโดยใช้กรณีศึกษา	μ	σ	ระดับของ ความพึงพอใจ
ด้านกระบวนการและขั้นตอนการสอน				
1.	กิจกรรมนี้มีจุดมุ่งหมายหรือจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม และเกณฑ์การวัดและประเมินผลการศึกษาชัดเจน	4.0723	0.5968	มาก
2.	วิธีการดำเนินกิจกรรม เวลาที่ใช้ มีความเหมาะสม ในหัวข้อศึกษา	3.9518	0.6749	มาก
3.	กิจกรรมนี้ทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ที่หลากหลายเหมาะสม กับเนื้อหาวิชา	4.1446	0.7466	มาก
4.	อาจารย์ใช้คำถามหรือกิจกรรมสนับสนุนที่กระตุ้นให้ นักศึกษาคิดวิเคราะห์หรือวิจารณ์	4.0723	0.7077	มาก
5.	อาจารย์เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ซักถาม แสดงความคิดเห็น ประชุม พูดคุย ให้คำแนะนำ และรับฟัง ข้อคิดเห็นของนักศึกษา	4.2048	0.6900	มาก
6.	เทคโนโลยีสารสนเทศที่ใช้ในกิจกรรมมีความเหมาะสมใน กระบวนการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษา	4.0964	0.7856	มาก
7.	โดยรวมนักศึกษามีความพึงพอใจในกิจกรรม กระบวนการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษา	4.1325	0.7075	มาก
8.	แจกคำอธิบายรายวิชา แนะนำแหล่งสืบค้นข้อมูล หรือมีตำรา เอกสารประกอบการสอน	4.0361	0.7516	มาก
9.	มีกระบวนการเรียนรู้ที่เปิดโอกาส ให้ผู้เรียนได้ศึกษา ตามความสนใจ	4.1707	0.6950	มาก
10.	มีการใช้เทคนิคการสอนอื่น ๆ ที่น่าสนใจ นอกเหนือไป จากการบรรยาย	4.0366	0.7399	มาก
11.	มีการวัดผลและประเมินผลความก้าวหน้า นักศึกษา เป็นระยะ ตรงตามสภาพความจริง	4.0602	0.6828	มาก
12.	ส่งเสริมให้นักศึกษาได้มีการแสวงหา ความรู้ด้วยตนเอง	4.2410	0.6510	มากที่สุด
13.	ทำให้นักศึกษาได้รับการกระตุ้นการเรียนรู้จากเพื่อน	4.0964	0.6515	มาก
14.	ส่งเสริมให้นักศึกษาได้มีการบริหารเวลาอย่างเหมาะสม	4.1687	0.6734	มาก

ตารางที่ 3 ผลของระดับความพึงพอใจของนักศึกษาต่อวิธีการเรียนการสอนโดยใช้กรณีศึกษา (ต่อ)

ที่	ระดับความพึงพอใจต่อ วิธีการเรียนการสอนโดยใช้กรณีศึกษา	μ	σ	ระดับของ ความพึงพอใจ
15.	ส่งเสริมให้นักศึกษามีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย	4.2892	0.6311	มากที่สุด
	เฉลี่ย	4.1182	0.0482	มาก
ด้านความรู้ ความชำนาญการสอน และให้บริการการเรียนรู้				
16.	มีกระบวนการสอนหรือบรรยายที่ชัดเจน ตั้งใจ และเต็มใจถ่ายทอดความรู้	4.2892	0.6311	มากที่สุด
17.	มีการเตรียมการสอนหรือบรรยายในเรื่องที่สอนแต่ละครั้งเป็นอย่างดี	4.1325	0.6544	มาก
18.	มีความพร้อมในการสอนหรือบรรยาย เข้าสอนทุกครั้ง และเข้า-ออก ห้องสอนตรงตามเวลา	4.1481	0.6500	มาก
19.	มีความใส่ใจในการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้กำลังใจ และแรงเสริมผู้เรียน	4.0602	0.6828	มาก
20.	มีการติดตาม ตรวจสอบงานที่มอบหมาย และให้ผลย้อนกลับ (feedback) ทุกครั้ง	4.2651	0.6226	มากที่สุด
	เฉลี่ย	4.17902	0.0209	มาก
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก				
21.	บรรยากาศใช้อุปกรณ์ สื่อ โสต ของห้องเรียนในชั่วโมง	4.1205	0.7346	มาก
22.	โต๊ะเรียน เก้าอี้ ในห้องเรียนความเหมาะสม	3.9759	0.7912	มาก
23.	วัสดุอุปกรณ์ ใบบาน ใบกิจกรรมการฝึกเหมาะสม	4.0602	0.6649	มาก
24.	แสงเสียง ความสว่าง และความคมชัดของการนำเสนอในห้อง	4.0732	0.6946	มาก
25.	ความโปร่งของอากาศภายในห้องเรียนกับจำนวนผู้เรียน	3.9639	0.7019	มาก
	เฉลี่ย	4.03874	0.0430	มาก
ด้านคุณภาพและเนื้อหาการเรียนการสอน				
26.	ความรู้ที่ได้รับ กระบวนการคิดและทักษะเฉพาะด้านในวิธีการเรียนการสอนโดยใช้กรณีศึกษา	3.9518	0.7429	มาก
27.	ความรู้ที่ได้รับสามารถเชื่อมโยงกับคุณธรรม จริยธรรมที่สอดแทรก	4.1566	0.6302	มาก
28.	ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน และมีประโยชน์ต่อคุณภาพชีวิต	4.0482	0.6749	มาก

ตารางที่ 3 ผลของระดับความพึงพอใจของนักศึกษาต่อวิธีการเรียนการสอนโดยใช้กรณีศึกษา (ต่อ)

ที่	ระดับความพึงพอใจต่อ วิธีการเรียนการสอนโดยใช้กรณีศึกษา	μ	σ	ระดับของ ความพึงพอใจ
29.	ความรู้ที่ได้รับสามารถเชื่อมโยงกับวิชาอื่น ๆ ได้เป็นอย่างดี	4.1807	0.6967	มาก
30.	ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปประยุกต์ใช้ ก่อให้เกิดความคิด วิเคราะห์และสร้างสรรค์ได้เป็นอย่างดี	4.2169	0.6022	มากที่สุด
	เฉลี่ย	4.11084	0.0495	มาก
	เฉลี่ยรวม	4.11	0.09	มาก

จากตารางที่ 4.3 พบว่าในภาพรวมของระดับความพึงพอใจของนักศึกษาต่อวิธีการเรียนการสอนโดยใช้กรณีศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.11$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่าด้านกระบวนการและขั้นตอนการสอนในประเด็นส่งเสริมให้นักศึกษามีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ 4.2892 ในด้านความรู้ ความชำนาญการสอน และให้บริการการเรียนรู้ พบว่าประเด็นมีกระบวนการสอนหรือบรรยายที่ชัดเจน ตั้งใจ และเต็มใจถ่ายทอดความรู้ มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ 4.2892 ส่วนในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่าประเด็นความบรรยากาศใช้อุปกรณ์ สื่อ โสต ของห้องเรียนในชั่วโมงมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ 4.1205 และในด้านคุณภาพและเนื้อหาการเรียนการสอน พบว่าประเด็นความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปประยุกต์ใช้ ก่อให้เกิดความคิด วิเคราะห์และสร้างสรรค์ได้เป็นอย่างดีมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ 4.2169

สรุปผลการดำเนินการ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ในภาพรวมทั้ง 4 ด้านความพึงพอใจที่นักศึกษามีต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาสัมมนาโดยใช้กรณีศึกษามีความพึงพอใจในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความรู้ ความชำนาญการสอน และให้บริการการเรียนรู้ มีค่าคะแนนความพึงพอใจเฉลี่ยสูงสุด ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากวิธีการเรียนการสอนโดยใช้กรณีศึกษาในวิชาสัมมนานี้ มีลักษณะการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการให้ความรู้ที่ลึกซึ้งด้วยการค้นคว้าด้วยตนเอง มุ่งช่วยให้นักศึกษาได้เรียนรู้ทั้งเนื้อหา สาระ รวมทั้งได้ฝึกปฏิบัติทักษะต่าง ๆ และการค้นคว้าจากการใช้กรณีศึกษาด้วยตัวเอง นอกจากนี้ยังช่วยให้นักศึกษารู้สึกว่ามีบทบาทในการเรียน ทำให้นักศึกษามีความตั้งใจในการเรียนรู้และส่งผลให้นักศึกษาประสบความสำเร็จในการเรียน

2. โดยแนวทางวิธีการเรียนการสอนโดยใช้กรณีศึกษาในวิชาสัมมนานี้ได้มีการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมกระตุ้นการเรียนรู้ของนักศึกษามี 5 ขั้นตอน ดังนี้

2.1 ขั้นที่ 1 ขั้นแนะนำบทเรียน ผู้สอนชี้แจงวัตถุประสงค์ เนื้อหาสาระและวิธีการเรียนการสอน รวมทั้งความคาดหวังต่อสัมฤทธิ์ผลของนักศึกษา

2.2 ขั้นที่ 2 ขั้นพัฒนา นำเสนอบทเรียนข้อมูลความรู้ หรือทักษะต่าง ๆ โดยผู้สอนซึ่งผู้สอนได้จัดเตรียมไว้กรณีศึกษาอย่างกระชับ ชัดเจน ผู้สอนได้ทำการแบ่งกลุ่มให้นักศึกษาเข้ากลุ่ม

ตามหัวข้อกรณีศึกษาที่นักศึกษาสนใจ ใช้วิธีการกรณีศึกษาที่ประสบความสำเร็จมาแล้วและยกตัวอย่างให้นักศึกษาเกิดความเข้าใจที่กระจ่าง ผู้สอนจะตรวจสอบความเข้าใจและความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของนักศึกษาเป็นระยะ ๆ และเสริมด้วยให้นักศึกษาเข้าฟังบรรยายจากวิทยากร

2.3 ขั้นที่ 3 ขั้นฝึกปฏิบัติภายใต้การควบคุม ผู้สอนให้นักศึกษานำความรู้หรือทักษะที่ได้เรียนรู้อมาฝึกปฏิบัติ โดยผู้สอนทำให้ยกตัวอย่างจากกรณีศึกษาและให้นักศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่นักศึกษานักสนใจ

2.4 ขั้นที่ 4 ขั้นฝึกปฏิบัติตามคำแนะนำผู้สอนให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติเองโดยผู้สอนคอยดูแลให้คำปรึกษาอย่างใกล้ชิด เพื่อให้นักศึกษาแก้ไขการปฏิบัติของตนจนนักศึกษาสามารถทำได้ถูกต้อง ในขั้นนี้ผู้สอนจึงต้องคอยติดตามดูการปฏิบัติของนักศึกษาแต่ละคนและให้คำปรึกษาแนะนำตามความเหมาะสม

2.5 ขั้นที่ 5 ขั้นฝึกปฏิบัติอย่างอิสระ ผู้สอนให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติอย่างเสรีเพื่อความเข้าใจและความชำนาญในการใช้ความรู้หรือทักษะที่เรียน อย่างไรก็ตามผู้สอนก็จะยังคงอยู่กับนักศึกษาหากนักศึกษาคนใดต้องการคำแนะนำก็สามารถพบผู้สอนได้

3. จากการศึกษาข้อมูลทั่วไปในวิชาสัมมนาของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 โปรแกรมวิชาวิทยาการสารสนเทศ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา นักศึกษาที่ลงทะเบียนในวิชาสัมมนาวิทยาการคอมพิวเตอร์ (410307) สัมมนาเทคโนโลยีสารสนเทศ (411309) และสัมมนาทางด้านระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ (417408) ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 96 คน จำแนกเป็นเพศชายจำนวน 44 คน และเพศหญิง จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 53.01 และ 46.99 ตามลำดับ และลงทะเบียนเรียนในวิชาสัมมนาวิทยาการคอมพิวเตอร์ (410307) 50 คน วิชาสัมมนาเทคโนโลยีสารสนเทศ (411309) 24 คน และวิชาสัมมนาทางด้านระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ (417408) 9 คน คิดเป็นร้อยละ 60.24 28.92 และ 10.84 ตามลำดับ

5. จากการศึกษาที่มีพบว่าการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กรณีศึกษาเป็นการเรียนรู้โดยเน้นนักศึกษาเป็นสำคัญ นักศึกษามีเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอน และมีกระบวนการสอนหรือบรรยายที่ชัดเจน แต่การเรียนแบบนี้ยังพบปัญหาในเรื่องนักศึกษาที่มีทักษะการเรียนรู้และทักษะการค้นคว้าที่แตกต่างกัน ทำให้นักศึกษาบางคนอาจมีการสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ช้ากว่านักศึกษาคนอื่น การแก้ปัญหาอาจทำได้โดยอาจารย์ผู้สอนควรให้คำแนะนำและจัดกิจกรรมให้มากกว่านักศึกษาคนอื่น นอกจากนี้การเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษาเป็นการเรียนรู้ที่นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมและลงมือปฏิบัติจริงทำให้ส่งผลต่อการเกิดทักษะของการเรียนรู้ที่ดี

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะและการศึกษาค้นคว้าต่อไปดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 คณาจารย์และผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำหลักการวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบการเรียนรู้ด้วยกรณีศึกษาไปการบูรณาการกับวิชาอื่น ๆ ในหลักสูตรได้ โดยเฉพาะวิชาที่มีภาคปฏิบัติ จะเป็นการกระตุ้นให้นักศึกษาสนใจเรียนรู้ในวิชามากขึ้น

1.2 นอกจากนี้ในการเรียนการสอนส่วนที่ภาคทฤษฎี ผู้สอนอาจเลือกใช้วิธีการและเทคนิคการสอนต่าง ๆ มาบูรณาการกับรายวิชา เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทางด้านทฤษฎีได้ขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 อาจมีการเพิ่มเติมตัวแปรหลาย ๆ ตัวแปร เช่น ข้อมูลส่วนบุคคล เพศ สาขาที่เรียน และความพร้อมในการนำวิชาไปใช้ในวิชาโครงการ

2.2 อาจใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณผสมกับเชิงคุณภาพ เช่น การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ด้วยวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบการเรียนรู้ด้วยกรณีศึกษา โดยมีการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ด้วยกรณีศึกษาแบบที่เหมาะสมกับนักศึกษา และวัดประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนรู้

2.3 อาจมีการศึกษาและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนกับหลังเรียนด้วยวิธีการสอนแบบกรณีศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- Best, John W. (1981). Research in Education. Englewood Cliffs. New jersey : Prentice-Hall, Inc.
- ทศนา แชมมณี. (2551). ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : ด้านสุทธาการพิมพ์
- ภัทรลีนี ภัทรโกศล. (2550). สถิติเพื่อการวิจัยทางวิทยาศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- มนต์ชัย เทียนทอง. (2548). สถิติและวิธีการวิจัยทางเทคโนโลยีสารสนเทศ. กรุงเทพมหานคร : รวยบุญการพิมพ์ จำกัด
- วาริรัตน์ แก้วอุไร. (2541). การพัฒนารูปแบบการสอนสำหรับวิชาวิธีสอนทั่วไปแบบเน้นกรณีตัวอย่างเพื่อส่งเสริมความสามารถของนักศึกษาครูด้านการคิดวิเคราะห์แบบตอบโต้ในศาสตร์การสอน. วิทยานิพนธ์ ค.ศ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สมบัติ สุวรรณพิทักษ์. (2543). เทคนิคการสอนแนวใหม่. กรุงเทพฯ : กรมศึกษานอกโรงเรียน